

PALANGOJE skamba ne tik mėguviškių dainos, bet bilda ir staklelės, ruošiamasi Jurginėms

Dar savaitė, kita, atskubės Velykos (jas šiemet švęsime balandžio 5–6 dienomis), o tada – dar žingsnelis, kitas ir jau žolelė kalasi, Jurginių šventė į Palangą visus kviečia. Čia jų pagrindinis tradicijų sergėtojas ir puoselėtojas – folkloro kolektyvas „Mėguva“ (vadovės Zita Baniulaitytė ir Diana Šeduikienė). Kokios nuotaikos pas juos dabar, kad ir nepavykus laiku per Užgavėnes iš kiemo išvaryti žiemos? Apie tai ir pasiteiravome ZITOS BANIULAITYTĖS. Taigi, kas svarbiausio „Mėguvos“ gyvenime įvyko šią žiemą, kokiuose renginiuose, koncertuose kolektyvas džiugino žiūrovus, kas iš jų labiausiai pačiai Zitai įsiminė?

– Šalta žiemužė Palangos kultūros centro folkloro ansamblio „Mėguva“ meškos miegu neįstengė užmigdyti. Mus šildė dainos ir šokio bendrystė. Kalėdas šventėme ketvirtąją Kalėdų dieną, visus kviesdami linksmi pasišokti tradiciniame savo kalėdiniame renginyje „Linksmiau be batų“. Į jį susirinko tiek įvairaus amžiaus šokėjų, kad jie vos tilpo Kurhauzo salėje. Grojo ne tik Dianos Šeduikienės

Spalvingi mėguviškių moterų tradiciniai kostiumai. Zitos Baniulaitytės nuotrauka

vadovaujama šaunioji mėguviškių kapela, bet ir iš Platių atvykę muzikantai, visa Alminų šeima, dar ir nepavargstantis šokėjas bei muzikantas Augustas Černiauskas iš Vilniaus. Vyko du konkursai: gražiausių kojinių ir tradicinės polkos geriausių šokėjų. Komisijai buvo sunkiausia išrinkti gražiausias kojines, nes tokių spalvingų, nuostabių raštuotų, rankomis megztų retai gali išvysti. Dauguma jų buvo auksarankių močiukių ar tetučių Kalėdų proga padovanos. Šį kartą šokėjai turėjo kur jomis pasipuikuoti.

Kalėdinio renginio „Linksmiau be batų“ metu vykusiame gražių kojinių konkurse demonstruotos spalvingos, raštuotos, viena už kitą įmantresnės kojinės. Aldo Kazlausko nuotraukos

Sausio mėnesį buvome nuvykę į kaimynų iš Girkalių – folkloro ansamblio „Žiogupis“ – jubiliejui skirtą šventę, o tada ėmėme ruošti Užgavėnėms.

Jau sausio mėnesį kaimynams latviams Rucavoje pristatėme Žemaitijos Užgavėnių tradicijas ir kaukes. Tokio nuoširdaus priėmimo, kokio ten sulaukėme, iš anksto nesitikėjome. Pasijutome taip, lyg būtume apsilankę pas mielus gimines – brolius ir seseris. Su rucaviškiais net bendrauti galėjome savo kalba, nes jie gerai supranta lietuviškai, ypač žemaitiškai. Supažindinome kaimynus ne tik su Užgavėnių papročiais, bet ir pamokėme juos savo krašto šokių, dainų ir kaip Užgavėnių kaukę galima greitai pasidaryti. O rucaviškiai mus mokė latvių kalbos, vaikų folkloro ansamblio „Kiocytis“ – Rucavos šokių, savo krašto įdomybes pasakojo nuostabioji Rucavos etnografinio ansamblio vadovė Stanislava Skudikė, seserys Tapinios (Tapinaitės), kilties iš Šventosios, renginio organizatorė kalbininkė Daiga Straupeniec. Buvome skaniausiai pavaišinti tradiciniais rucaviškių valgiais. Atsiveikindami susitarėme dažniau susitikti ir bendrus projektus kurti.

Užgavėnės šventėme tris dienas: sekmadienį šėliojome Šventosios aikštėje, pirmadienį ėjome į koncertą, o antradienį tradiciškai su ličynomis lankėme kaimynus – buvome nusiplakę net iki Platielių.

Vasario šešioliktosios proga pradžiuginome Dotnuvos žmones Lino Rimšos, Rytos Svilainio ir

2026 m. vasario šešioliktąją Palangos folkloro ansamblio „Mėguva“ Dotnuvoje (Kėdainių r.) atliko Lino Rimšos, Rytos Svilainio ir Alvydo Šlepiko oratoriją „Mončys“. Nuotrauka iš Palangos kultūros centro archyvo

Alvydo Šlepiko oratorija „Mončys“. Atlikome ją kartu su Palangos kameriniu choru, Palangos Grubiojo teatro vadovais Rita ir Virginijumi Miliniais, kompozitoriumi Rytu Svilainiu, perkusininku Edmundu Federavičiumi ir multinstrumentalistu Linu Žulkumi. Oratorijoje buvo panaudotos kaukės iš palangiškio Lino Žulkaus kolekcijos, sukurtos jo amžinatilsį tėvelio Alberto Žulkaus. Ši oratorija, prisimenant iš Mančių kaimo (Darbėnų sen., Kretingos r.) pasaulinio garso skulptorių „tropnujį“ že-

(Nukelta į 54 p.)

Palangos „Mėguvos“ ansambliečiai šiais metais su žemaičių Užgavėnių tradicijomis supažindino Rucavoje (Latvija) gyvenančius savo kaimynus. Žitos Baniulaitytės nuotrauka

Mėguviškių persirengėliai 2026 m. Užgavėnių šventėje. Žitos Baniulaitytės ir Eglės Mekuškienės nuotraukos

Kur tik kokia šventė (Palangoje ar mėguviškiams išvykus į svečius), ten jau ir muzikuoja „Mėguvos“ kapela (vadovė Diana Šeduikienė). Žitos Baniulaitytės nuotrauka

maitį Antaną Mončį (1921–1993), kuriam šiemet sueitų 105 metai, buvo atliekama jau šeštąjį kartą. Jo gimtadienio proga dar vieną kartą oratorija šių metų gegužės mėnesį skambės Darbėnų bažnyčioje.

– Nors šiemet per Užgavėnės visoje Žemaitijoje nekaip sekėsi išginti žiemą iš kiemo, pavasaris jau sklinasi kelią, sniego vis mažiau, sulauksime ir Jūsų kolektyvo puoselėjamos Jurginių šventės. Kuo ji šiemet

Palangoje žada būti išskirtinė, kokia jos programa?

– Jau ištis kvepia pavasariu, tad pas mus prasidėjo intensyvus ruošimasis gamtos ir Jurginių papročių festivaliui „Jurgi, paimk raktus“. Pristatyti šiemet šį renginį Lietuvos nacionalinis kultūros centras pasiūlė Vilniaus knygų mugėje. Apsilankius joje kiek nustebino, kad dar mažai žmonių apie jį yra girdėję. Bendravome su daugybe mugės lankytojų: dalinome jiems Jurginių raktelius, žolių sėkleles, vaistažolių arbatas, atvirlaiškius su QR kodu, kuriuose pateikiama informacija apie mūsų Jurginių festivalį. Ji jau yra įtraukta į respublikinį Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą. Gaila, kad paskutiniaisiais metais palangiškių parengti šios šventės organizavimo projektai nesulaukia reikiamo Lietuvos kultūros tarybos dėmesio ir finansavimo. Nelabai suprantame, kodėl taip yra. Na o mus džiugina daugybė naujų Palangos Jurginių draugų, per Vilniaus knygų mugę daugelio jų ištartas „Iki susitikimo Palangoje per Jūsų šventę“.

Šiemet jos metu norime išryškinti saktinę apie Palangoje gyvenusį smaką. Į kuriamą misteriją įtraukėme Palangos vaikus, kurie dalyvaus piešinių konkurse. Atrinkta vaikų kūryba bus panaudota kuriant animacinius vaizdus, kuriuos bus galima išvysti sutemus Birutės parke balandžio 25-ąją.

Džiaugiamės, kad Jurginės pamažu tampa festivaliu, kuriame kiekvienas gali rasti veiklos pagal savo pomėgius ir poreikius. Šauniausi mūsų par-

neriai yra tokios kurorto įstaigos ir organizacijos kaip botanikos parkas, Palangos parapija, žirgynai, muziejai, Stintų ordinas, biblioteka, Palangos turgus, darželiai ir bendrojo ugdymo ir sporto, meno mokyklos, skautai, šauliai, taip pat ir būrys mieste gyvenančių menininkų, žolinčių, kitų kūrybingų, sumanių palangiškių. Dabar Jurginės mūsų kurorte – jau nebe folkloro šventė, bet tikri pavasario sužaliavimo atlydai.

Šiomet šventės metu veiks dvi puikios parodos – Šventų Jurgių ir skiautinių meno. Jas rengia Palangos kurorto muziejaus. Trečioji paroda visą mėnesį lankytojų lauks Palangos miesto viešojoje bibliotekoje. Joje bus eksponuojama liaudies instrumentų meistro Egidijaus Virbašiaus kanklių kolekcija. Čia bus galimybė ne tik paliesti šį stebuklingą instrumentą, bet ir pramokti juo groti, nes vyks kankliavimo mokymai.

Labai džiaugiamės Palangos Stasio Vainiūno meno mokyklos kanklių mokytojos Jurgitos Petkutės-Marcinkienės kasmetiniu projektu – iš anksto Palangos darželiuose paskleisti žinią apie Jurgines ir vaikams suorganizuoti renginį, kurio metu gamtoje klausomasi žemės, paukščių ir pumpurų.

Jurginių programoje lieka ir visi kiti tradiciniai renginiai: atviri vartai žirgynuose, bėgimas „Aplenk žirgą“, Jurgio mugė, eitynės, šventėje dalyvaujančių kolektyvų koncertai ir pasidainavimai, pasimuzikavimai mieste ir Birutės parke, šv. Mišios už žemdirbius ant Birutės kalno, pavasarinės edukacijos, žaidimai, kiaušinių kepimas.

– *Kokie kiti svarbiausi „Mėguvos“ šių metų planai: į kokių dar renginių planuojate pakviesti savo gerbėjus, kurorto svečius, kokios numatytos koncertinės gastrolės?*

– Dabar ansamblis ruošia programą „Palangos Juzės keliais“, skirtą ne tik vyskupo Motiejaus Valančiaus metams, bet ir žymiausiai Palangos kraštotyrininkei, pedagogei Emilijai Jakševičiūtėi-Adiklienei (1906–1993) atminti. Premjera turėtų įvykti Palangos gimtadieniui skirtos savaitės metu Kurhauze. Kolektyvas šiemet prisimins ir kitą su Palanga susijusį garsų žmogų – etnografą, fiziką, muziejų kūrėją, profesorių Igną Končių (1886–1975). Planuojame aplankyti jo gimtinę Purvaičius Plungės rajone ir ten vyksiančio renginio metu papasakoti apie šio iškilaus žemaičio svarbiausius gyvenimo faktus, mums, mėguviškiams, labiausiai įstrigusius

Palangiškiai mieste kasmet rengiamą tradicinę Jurginių šventę-festivalį šiemet reklamavo ir Vilniaus knygų mugėje. Nuotrauka iš Palangos kultūros centro archyvo

atmintin susipažįstant su jo rašytiniu palikimu.

Na o mūsų turima populiarioji gintariautojų programa bus parodyta Klaipėdoje vykstančiame tarptautiniame kultūros paveldo festivalyje „Lauksnos“.

Mėguviškių šiemet dar laukia ir pasisvečiavimai pas draugus Klaipėdoje, Šiauliuose, Valakėliuose, Tirkšliuose, na ir, žinoma, koncertai, susitikimai su tradicinės muzikos mylėtojais Palangos tradicinių renginių metu: mus į švenčių sūkurį įtrauks Joninės, Mindauginės, Baltų vienybės diena, bus pasidainavimų, pasišokimų Kurhauze ir miesto erdvėse. Atskirą programą ruošia ansamblio muzikantai. Jie ją pristatys festivaliuose „Trinitatis“, „Eržvilko bandonija“, „Ant rubežiaus“.

Naujai atgimsta „Mėguvos“ įkurta Palangos krašto etnoklubo Palangos rankdarbių meistarnė. Palangos kultūros centras jos narius pakvietė dalyvauti projekte „Kūrybiška bendrystė Palangoje“ ir patikėjo etnoklubui suorganizuoti Palangos bendruomenei skirtą tradicinės tekstilės mokymų ciklą. Projektas finansuojamas iš 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšų. Dabar jau turime galimybę erdvesnėje patalpoje pastatyti keletą audimo staklių ir organizuoti mokymus audėjams, siuvėjams bei kitiems rankdarbių mylėtojams, supažindinti tuo besidominčius gyventojus su tradicinės tekstilės amatais, tautinių kostiumų ir aksesuarų gamybos specifika, turiningai praleisti laiką užsiėmimuose.

Dėkoju už atsakymus ir linkiu didžiulės sėkmės!
Parengė Danutė Mukienė